

Jerzy Gąsowski, Ewa Twarowska

Podebłocie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 1 - "Zamek"

Informator Archeologiczny : badania 16, 216-217

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zwartą konstrukcję o powierzchni około 3 m² w granicach wykopu /pozostała część wchodziła w profil/. Spodnia warstwa ułożona była równoległe do kierunku przebiegu wału, wierzchnia prostopadle. Grubość bierwion i desek wynosiła kilka centymetrów. Z ułożenia względem pali należy sądzić, że stanowią one rumowisko lica /?/ wału. Zasadniczo po zewnętrznej stronie rzędu pali leżały w skupiskach drobniejsze gałęzie i wióry. O znacznie mniej regularnym układzie.

Znaleziono kilkanaście ułamków naczyń całkowicie obtaczanych i fragment drewnianej łopaty. Ar 43 ów.CD - powierzchnia wykopu 10 x 5 m. Wykop obejmuje środkową partię wału. Odsłonięto dalsze poziomy nieokreślonej jeszcze konstrukcji kamiennej, znajdującej się wewnątrz wału, a podobnej do wewnętrzznego lica wału. Po zewnętrznej stronie konstrukcji kamiennej stwierdzono trzy stosy o nieregularnym układzie względem siebie. Rozmiary odkrytego w całości stosu wynoszą mniej więcej 5 x 2 m. Przy czym oś dłuższego jest prostopadła do kierunku wału. Układ zbudowanych belek rysował je wyraźnie, jak również odmienny materiał wypełniający. Dominował piasek sypki, żółty. Miąższość zbadanej warstwy wyniosła 80 cm. We wszystkich partiach wału występowały, tworząc często skupiska, ułamki naczyń, kości, węgle drzewne i warstewki spoielanej ziemi.

Badania będą kontynuowane.

PODEBŁOCIE, gm. Trojanów
woj. siedleckie
Stanowisko 1 - "Zamek"

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadzili prof.dr hab. Jerzy Gąssowski i mgr. Ewa Twarowska z funduszy programu "Akcja Wisła". Drugi sezon badań /pierwszy - sondaż w 1981 roku/. Grodzisko wczesnośredniowieczne VII-X, XI-XII w.

Wobec skromnego zasięgu badań roku poprzedniego /niewielki sondaż 5 x 2,5 m, wykonany jesienią 1981 r. w północnej partii podgrodzia, który dostarczył mało intensywnej warstwy kulturowej datowanej ogólnie na X-XII wiek materiałami ceramicznymi/, prowadzonych na majdanie podgrodzia, założono wykop na jego wschodnim skraju, wkraczający częściowo na wał obronny grodu właściwego od jego zewnętrznej strony. Wykop miał wymiary 20 x 5 m /100 m²/. Wybór okazał się fortunny, dostarczając obfitych źródeł archeologicznych i ważnych obserwacji natury stratygraficznej oraz układu przestrzennego osadnictwa.

W wykopie odsłonięto siedem obiektów układu przestrzennego oraz 12 słupów, z których część należy do konstrukcji wału obronnego. Zaobserwowano również wielowarstwowy wykład stratygraficzny, szczególnie dobrze czytelny w dwóch

sąsiadujących ciągach fos, przylegających równolegle do wału obronnego.

W fosie 1, oddalonej o 7 m, od podstawy wału, odkryto wkopaną w drugą, kolejną warstwę użytkowania fosi, ziemiankę o cechach mieszkalnych o wymiarach 2,3 x 2,4 m i zachowaną głębokością 1,2 m, z piecem kopułowym, ulokowanym w północno-zachodnim narożniku obiektu. Piec miał wymiary w planie 0,8 x 0,9 m i zachowany był do wysokości 0,5 m. Ścianki pieca zbudowane były z gliny i z kamieni. Ziemianka miała dwie fazy chronologiczne, a po jej zasypaniu, w jamie o rozmiarach 3 x 2,8 m i głębokości około 0,8 m znajdowało się otwarte palenisko ze szczątkami prężnicy. W sumie w obrębie fosi 1 stwierdzono układ stratygraficzny 5 kolejnych faz użytkowania, które chronologicznie mieszczą się w starszej fazie wczesnego średniowiecza, tj. między VII a X wiekiem.

Fosa 2, zalegająca bezpośrednio u zewnętrznego podnóża jak również wykazywała wielofazowość użytkowania. Udało się tu wydzielić 4 fazy jej użytkowania, odpowiadające chronologicznie wspomnianej wyżej starszej fazie wczesnego średniowiecza. Za fazę 5 można by uznać odkryty narożnik czworobocznej budowli półziemiankowej ze słupem nośnym o średnicy 0,25 m, wkopanym w calec, na krawędzi zewnętrznej fosi. Ponadto na badanym obszarze odkryto 4 jamy niewielkich rozmiarów o bliżej niesprecyzowanym charakterze.

W zbadanej części zewnętrznej /od strony podgrodzia/ partii wału obronnego grodu stwierdzono istnienie drewniano-ziemnej konstrukcji, na którą składały się czytelne pozostałości pionowych, pilotujących słupów drewnianych, podtrzymujących szalujące układy dranic /desek/. Te ostatnie stabilizowały ziemną konstrukcję wału, sypanego z piasku. Ślady te są słabo czytelne, jednak na terenie przylegającej fosi odkryto liczne, spalone kawałki dranic z rozsypanym piaskiem.

Wstępne obserwacje skłaniają do przypuszczenia, iż wał ma co najmniej dwie fazy konstrukcyjne, z których ostatnia wiąże się ze słabiej czytelną fazą użytkowania grodziska w XI-XII wieku.

Znaczenie badań na grodzisku w Podebłociu polega na ujawnieniu bogatej sekwencji stratygraficznej, która umożliwi rozwarstwienie chronologiczne materiału zabytkowego, głównie ceramicznego, z czasów od VII do X wieku. Materiał ten n.b. zawiera interesujące i niekiedy rzadko spotykane okazy.

W trakcie badań na grodzisku odkryto istnienie w bezpośrednim jego sąsiedztwie, od strony północno-wschodniej, rozległej osady podgrodowej, oddzielonej od niego głęboką fosą.

Materiały i dokumentacja są przechowywane w Instytucie Archeologii UW.

Badania będą kontynuowane.